

MÉNFOCSANAKI SÉTAFÜZET

Ménfőcsanak a „népek országútja”. A magyar történelem számos eseménye kötődik Ménfőcsanakhoz. E gazdag múltat, a település nevezetességeit szeretnénk kicsit megismertetni az érdeklődőkkel.

1. séta

1. A Koroncói úton kezdjük sétánkat, ahol a vasúti kereszteződés mellett egy emlékmű áll: Szabó János huszárszázados emlékére.

Mely napon esett el Szabó János, és kik állították neki az emlékkövet?

.....

2. Elbúcsúzva az 1848-49-es szabadságharc hőseitől, haladjunk végig a Koroncói úton, majd forduljunk balra! A Győri úton tábla hirdeti a Bezerédj-kastélyt és a Bezerédj-kápolnát.

Először menjünk a kápolnához, melynek bejárata fölött emléktábla áll. Egészítse ki a tábla szövegét!

A többször bővített és felújított kápolnáról az első írásos emlék a század elejéről származik. Eszerint az épület tulajdonosa akkor az hercegi család. A kápolna aszázad közepétől már acsalád temetkezési helyeként is szolgált. Az épület felújítása közakarattól és széleskörű összefogással -ben megtörtént.

A Kápolna mellett egykor temető állt, de ma is található két emlékkő az épület oldalánál. Az egyik Derra Jakab császári-királyi katonatiszté. Derra 1812-ben részt vett Napóleon Oroszország elleni hadjáratában.

Milyen rangig jutott az 1840-ben a kastélyban elhunyt katona az emlékkő szerint?

.....

3. A kápolnával szemben az egykori postaút túloldalán áll a nemrég felújított Bezerédj-kastély. Forduljunk be az udvarba, akárcsak Széchenyi István 1829. november 18-án! A „legnagyobb magyar” naplójában is megemlíti az esetet:

„Pestre Egyeden át... Szörnyű cudar idő. Hófűvás etc. Délben Egyeden. Kemnitzer megtette lépéseit. Ménfőn Bezerédj udvarába hajtottam, hogy a rossz idő miatt menedéket, s éjjeli szállást kérjek. – Egy lélek sem volt otthon – Újra nekivágtam! Igen hideg, hosszú éj.”

Mint a részletből is kiderül, a Bezerédj-család ősszel beköltözött a városba, és nem a kastélyban élt. Hogyan hívják ma Győrben azt a házat, ahol a Bezerédj-ek télen laktak? (Itt töltött egy éjszakát 1809-ben a francia uralkodó.)

.....

Melyik épületre jellemző a következő állítás A) kápolna vagy B) kastély?

- oldalában sekrestye található
- ereszcatornája sárkányfejben végződik
- apszisa van
- harangtorony díszíti
- klasszicista timpanonja van
- 1990-ben újítták fel
- főbejárata előtt oszlopok állnak
- nagy pincéje van

4. A Bezerédj-kastély vastag falai két emlékszobát is rejtenek. Két ménfői irodalmár emlékét őrizzük. Kikről van szó? Soroljon fel egy-egy művet a szerzőktől!

.....
.....

5. Emlékkő

A Bezerédj-kastély melletti parkban található egy rekortán burkolatú kiváló futópálya, mely nagy népszerűségnek örvend a mozogni szeretők körében. Milyen hosszú ez a pálya?

Sétáljunk át a játszótéren a Győri út túloldalára, ahol két nagy faragott kőtömböt látunk egymás mellett.

Milyen fontos helyi eseményeket örökít meg az emlékkő, és mikor történtek ezek?

.....
.....
.....

6. Korona

Az emlékkő mellett áll a Szent Korona másolata.

..... -ban helyezték a korábbi emlékkő mellé.

a) Foltozza be a Szent Korona emlékmű oldalán álló szöveget! „.....őseidet, mert rajtok keresztül nyertél, és örököltél Istent és!”

b.) Melyik nagy erdélyi írótól származik ez az idézet?

.....

7. Határkő

Kanyarodjunk be a Bezerédj-vendéglő mellett jobb oldalon az utcába! Itt, a utcában húzódik a határkő a két településrész között.

a.) Ahogy a határkő felé haladunk, bal oldalon szép, régi téglából épült kerítés mellett haladunk el. Néhány téglán számok olvashatók. Milyen évszámokat láthatunk itt?

.....

b.) A sorházak után a szemközti oldalon a járdából emelkedik ki egy régi kőoszlop. Melyik két falut választotta el egymástól?

.....

c.) Innen néhány lépésre a parkban egy régi tűzoltókocsit állítottak ki, ezt még lovak húzták. Melyik község használta?

.....

8. Kanyarodjunk vissza a Győzelem úton az iskola és a posta felé!

A Győzelem út 20. alatt régen az -vendéglő volt. Ma működik a régi falak között.

A posta melletti kereszteződésnél nagy füves-fás terület kezdődik. Itt helyezkedett el Ménfőcsanak régi temetője – a vizesárok egyik oldalán a ménfőieké, a másik oldalán pedig a csanakhegyieké.

a.) Mikor helyezték át a temetőt innen máshova? A választ megtalálja a fakereszt lábánál lévő táblán.

.....

b.) Néhány síremléket meghagytak, és felállítottak emlékül. Hányat?

c.) Érdeemes nézegetni a neveket. Kocsis István (1889-1945) síremléke mellett áll az egyik legnagyobb síremlék, mely egy családnak állít emléket. Kiknek?

.....

9. Csanaki templom és temető

Innen végigsétálva a meredek Horgas utcán Csanak felé, eljutunk a Szent Kereszt-templomhoz.

a.) A templomhoz vezető lépcsősor mellett egy képoszlop található. Melyik szent tiszteletére állították, és kiknek a védőszentje?

.....

b.) A plébániatemplomot Mária Terézia idején szentelték fel, az időpont olvasható a bejárat felett. Mikor történt ez? (Segítségként annyit elárulhatunk, hogy a 7IMS szeptembert jelent!)

.....

c.) A bejáratától balra a falon található az egyik világháború ménfőcsanaki áldozatainak emléktáblái. Melyik világháború csanaki hősi halottait olvashatjuk itt?

.....

d.) Néhány lépésre innen, a temetőben áll a másik világháború emlékműve, amelyen két gyászoló rokon keretezi az áldozatok névsorát. Kinek az idézete áll a nevek alatt?

1. Galgóczi Erzsébet
2. Petőfi Sándor
3. Vörösmarty Mihály
4. Kazinczy Ferenc
5. Kölcsey Ferenc

e.) Az egyetlen helyi bencés plébános, akinek sírja hívei között – a csanaki temetőben – található. Tevékenységével sokat tett a hívekért. Jelentős szerepe volt a lakosság magyarrá tételében, mert magyar lett a misék és az énekek nyelve. Ki ő?

.....

10. Régi csanaki iskola

A csanaki templom mellett áll egy régi épület, ahol sokan tanultak az évek során. Több mint 220 éve létezik iskola Csanakon.

Jelenleg kinek a kiállítását lehet ott megtekinteni?

A temető bejáratával szemben az út túloldalán egy fából készült szobrot láthatunk.

a.) Melyik nagy uralkodókat ábrázolja?

.....

b.) Mióta áll itt a szobor az út mellett, a plébánia épülete előtt?.....

2. séta

1. *Ménfői Nagyboldogasszony templom*

Ha visszafordulunk a Horgason, és elhaladunk a posta és a gyermekorvosi rendelő mellett, akkor a Fekete István úton tudjuk folytatni az utunkat! Hamarosan megérkezünk a ménfői katolikus templomhoz, ez a Nagyboldogasszony templom.

a.) Kit ábrázol a szobor a templomkertben?

.....

b.) Kiknek állítanak emléket a templom bejáratának két oldalán található táblák? Írjon le erről 5 nevet!

.....

.....

.....

2. *Szent Antal szobor*

A templom közelében, a Győri út és Fekete István út találkozásánál áll Szent Antal szobrának másolata, melynek eredetije a Bezerédj-kápolnában található állagmegóvás miatt. Az eredeti szobor a szentet barna szerzetesi öltözékben, habitusban ábrázolja.

Kik állították az eredeti szobrot a talapzaton olvasható felirat szerint?

.....

3. Néhány lépést megtéve, a szomszédos Tenkes utcából juthatunk el a Világosvár utcába,

amely az egykori elővár helyéhez vezet, egy kis dombra.

Melyik korszakban épült Világosvár vára?

- a.) A tatárjárást követően
- b.) Az Anjou-korban
- c.) A török-korban
- d.) Az 1848-as szabadságharc során

Mi volt az aprócska helyőrség feladata?

- a.) Ellenállni mindhalálig az ellenségnek
- b.) Megfigyelni és jelezni az ellenség mozgását a győri várnak
- c.) Portyákat vezetni
- d.) Őrizni a falusiak kincseit támadáskor

4. Ecker-villa

Sétáljunk végig a Tenkes utcán, ahol a dombon áll az Ecker-villa, mely több mint 200 éve épült! „Győr nem a világ, de a mi kis világunk. Ecker János nem világraszóló, nem is országos nagyság, de a mi kis világunknak egy igen nagy embere.” Lám Frigyes írta ezt Ecker Jánosról 1928-ban.

Ki volt Ecker János? Melyek a helyes válaszok?

- a.) művészetpártoló
- b.) krónikáíró a reformkorban
- c.) vaskereskedő
- d.) hadvezér
- e.) költő

Nagyon különleges az Ecker-villa pincéje. Milyen alakot formáz?

- a, G E
- b, S V
- c, E J

5. Rákóczi-kő

(szabadon választott – külön is el lehet jutni ide a Győzelem út végéről)

Ha még lenne hozzá kedvünk, akkor sétáljunk fel a dombtetőre, ott a lovasbirtoknál kanyarodjunk balra, majd a földút végénél vissza a másik dombra. Már ott is állunk a az egykori Rákóczi-fa helyén, amelyet emlékkővel jelöltek meg, ez a Rákóczi-kő. Csodálatos kilátás tárul a szemünk elé!

Döntse el a következő állításokról, hogy igaz-e vagy hamis!

- a.) A koroncói csatában Rákóczi fejedelem vezette a kuruc sereget
- b.) A csata 1704-ben zajlott
- c.) A követ 1951-ben állították a kidőlt fa helyén
- d.) Az emlékjelet Kisbarát és Ménfő közössége állította
- e.) Heister generális vezette az osztrákokat Koroncónál
- f.) Az emlékkő mellett kopjafa található

Történelmi időutazásunk végéhez értünk!

Reméljük, hogy jól érezték magukat a ménfőcsanaki séta során!

Összeállították: Sulyok Attiláné és Horváth Gábor könyvtárosok